Утвърдил: ……..

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Факултет: Факултет по славянски филологии

Специалност: *(код и наименование)*

СЛ	И	Ф	0	5	0	1	2	5

Български език и литература и история

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	3	1

Методика на обучението по български език (шести семестър)

Преподавател: проф. д-р Деспина Миролюбова Василева

Асистенти: гл. ас. д-р Евелина Миланова, гл. ас. д-р Мая Падешка

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30 ч.
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспитиране)	
Обща аудиторна заетост		**30 ч.**
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	.
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	.30

Обща извънаудиторна заетост	**30 ч.**
ОБЩА ЗАЕТОСТ	**60 ч.**
Кредити аудиторна заетост	**1**
Кредити извънаудиторна заетост	**1**
ОБЩО ЕКСТ	2

№	Формиране на оценката по дисциплината[1]	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	10%
3.	Текуща самостоятелна работа /контролно	90%

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът по методика на обучението по български език е част от цикъла лекции за придобиване на педагогическа правоспособност за учител по български език и литература. Поставя се акцент върху подготовката на студентите по различни проблеми, свързани с обучението по български език в средното училище – развитие на обучението по български език през различни периоди; теоретични проблеми на методиката на обучението по български език; приложни аспекти на методиката на обучението по български език; основни проблеми, свързани с преподавателската дейност; съвременни проблеми на обучението по български език. По време на обучението студентите придобиват знания за същността на езиковото обучение и езиково образование; за функцията и приложимостта на образователните технологии в обучението по български език; за съвременни и класически форми на преподаване/учене.

Предварителни изисквания:

Няма

Очаквани резултати:

Обучаваните в курса студенти овладяват първоначални знания за: особеностите на обучението по български език; целите и съдържанието на обучението по български език; формите на активно и интерактивно учене; формите на взаимодействие между учителя и ученика.
Студентите придобиват умения за: подготовка, планиране и провеждане на урок по български език в прогимназиалната и гимназиалната образователна степен; оценка на постиженията на учениците.

[1] В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Същност, задачи и цели на подготовката по методика на обучението по български език и на обучението по български език	2 ч.
2.	Методи на изследване, използвани в методиката на обучението по български език	2 ч.
3.	Етапи в развитието на обучението по български език	2 ч.
4.	Дидактически принципи в обучението. Методически принципи на ОБЕ. Системноезиков принцип и комуникативнофункционален принцип	2 ч.
5.	Комуникативната компетентност на учениците – същност, видове, функции	2 ч
6.	Комуникативна ориентация на обучение по български език	2 ч.
7.	Цели в обучението по български език	2 ч.
8.	Урокът по български език в съвременния образователен контекст. Видове уроци.	2 ч.
9.	Методи, похвати, форми и средства в урока по български език.	2 ч.
10.	Форми на взаимодействие между учител и ученици – лекция, беседа, самостоятелна работа, презентация, екипна работа.	2 ч.
11.	Традиционни и интерактивни методи в обучението по български език	2 ч.
12.	Типове задачи в обучението по български език	2 ч.
13.	Учебна документация. Държавни образователни стандарти	2 ч.
14.	Учебни програми по български език в прогимназиалния и гимназиалния етап.	2 ч.
15.	Педагогически средства в обучението по български език. Учебници и учебни помагала. Структура и функции на учебниците и учебните помагала.	2 ч.

Конспект за изпит

№	Въпрос:
1.	Същност, задачи и цели на подготовката по методика на обучението по български език и на обучението по български език
2.	Методи на изследване, използвани в методиката на обучението по български език

3.	Етапи в развитието на обучението по български език
4.	Дидактически принципи в обучението. Методически принципи на ОБЕ. Системноезиков принцип и комуникативнофункционален принцип
5.	Комуникативната компетентност на учениците – същност, видове, функции
6.	Комуникативна ориентация на обучение по български език
7.	Цели в обучението по български език
8.	Урокът по български език в съвременния образователен контекст. Видове уроци. Методи, похвати, форми и средства в урока по български език.
9.	Форми на взаимодействие между учител и ученици – лекция, беседа, самостоятелна работа, презентация, екипна работа.
10.	Традиционни и интерактивни методи в обучението по български език
11.	Типове задачи в обучението по български език
12.	Учебна документация. Държавни образователни стандарти, учебно съдържание, учебни програми, примерно годишно тематично разпределение.
13.	Педагогически средства в обучението по български език. Учебници и учебни помагала. Структура и функции на учебниците и учебните помагала.
14.	Вариантност на методическите решения в обучението но български език
15.	Методически анализ на урока по български език.

Библиография

Основна:

Ангелова, Т. *Методика на обучението по български език. Съвременни проблеми.* С., СЕМА РШ, 2005.

Ангелова, Т. *Оценяването в обучението по български език.* Просвета АД 2012

Бойкова, Фани. *Комуникативни стратегии в обучението по български език. Пловдив*, УИ „Паисий Хилендарски“, 2016 г.

Василева, Д. *Развиване на когнитивни и метакогнитивни умения за четене в обучението по български език*. София: Авлига, ISBN: 978-619-7245-24, 2021.

Василева, Д. *Политики и практики на гражданското образование в обучението по български език*. София: Софи–Р, ISBN: 978-954-638-173-6, 2012.

Димитрова, Д. *Възприемане на текст при четене в обучението по български език. Методически аспекти (5. – 7. клас)***, Велико Търново, Издателство „Ивис“.**

Димитрова, Д. *Обучението по български език – обучение в текст и чрез текст (5. – 12. клас)*, Варна, Издателство „Славена“.

Димчев, К. *Обучението по български език като система.* С., Сиела, 1998.

Димчев, К. *Основи на методиката на обучението по български език.* С., Университетско издателство „СУ „Св. Климент Охридски“, 2010.

Добрева, Е., Ив. Савова *Текстолингвистика.* Ш. 2000

Добрева, Е. Ив. Савова *Ученическите писмени текстове.* С. Кръгозор, 2003

Кръстанова, В. *Социолингвистичната компетентност на учениците в обучението по български език* (5. – 12. клас). С., Булвест 2000, 2003.

Обща европейска езикова рамка. Учене, преподаване, оценяване. МОН, РЕЛАКСА, Варна, 2006.

Падешка, М. Урокът в контекста на комуникативно ориентираното обучение по български език. *Комуникативната компетентност в съвременния научен дискурс. Сборник в чест на 70-годишнината на проф. К. Димчев.* С., Булвест 2000, 2005.

Падешка, М. Овладяване на стратегии за общуване чрез обучението по български език. *Езикът и литературата. Методически парадигми и образователни политики.* С., Фондация „Млада България”, 2005.

Петров, А. *Дискурсният анализ в обучението по български език (5. – 8. клас)*. С., Булвест 2000, 2000.

Петров, А. *Овладяване на дискурсни техники чрез обучението по български език.* С., Булвест 2000, 2002 г.

Петров, А. За същността на понятията в методиката на обучението по български език. *Български език и литература*, №2, 2004 г.

Петров, А. Комуникативната компетентност - фактор за професионалната реализация на учителя по български език. *Български език и литература*, №2, 2005 г.

Петров, А. Дискурсът на методическите изследвания. *Български език и литература*, №5, 2006 г.

Петров, А. Ключовата компетентност „Общуване на роден език” и обучението по български език. *Български език и литература*, бр. 2, 2009 г.

Петров, А. *Проблеми на комуникативно ориентираното обучението по български език.* С., Булвест 2000, 2012 г.

Петров, А. Урокът по български език в съвременния образователен контекст. *Български език и литература.* бр. 3, 2018 г.

Допълнителна:

Андреев, М. *Процесът на обучението. Дидактика.* С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.

Георгиева, М. *Обучението по български език в условията на билингвизъм.* Шумен, Шуменски университет ”Епископ Константин Преславски”, 2004.

Държавни образователни стандарти за учебно съдържание по български език. - www.minedu.government.bg

Миланова, Е. Развиване на функционалната компетентност на учениците чрез обучението по български език. *Професионално образование***.** 22(6), 2022.

Миланова, Е. *Развиване на функционалната грамотност на учениците чрез обучението по български език.* София, Сиела Норма АД, 2019 г.

Учебни програми по български език. - www.minedu.government.bg

Христозова, Г. *Учебната задача по български език. Бургас,* ИК „Т. Калоянов”, 2003.

Чакърова, С. *Методът на проектите. Проектно ориентираното обучение по български език като средство за развиване на комуникативната компетентност.* София, Парадигма, 2024 г.

Bachman L., A. Palmer. Language Testing in Practice. Oxford University Press, 1986.

Van Dijk. T. A. Discourse as Interaction in Society. - In: Discourse as Social Interaction. Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction. Volume 2, SAGE, 1997.

Littlewood, W. Communicative Language Teaching. An introduction. Cambridge University Press, 1981.

Richardson, V. Constructivist Pedagogy. Teachers College Record. Vol. 105, № 9, XII, 2003.

Savignon, S. Communicative Curriculum Design for the 21st Century. English Teaching Forum, Washington, USA, Vol. 40, № 1, 2002.

Дата: 20.05.2026 г. **Съставил: ……**

(проф. д-р Деспина Василева)

Учебната програма е приета на заседание на ФС на ФСлФ с протокол № 6 / 9.06.2026 г.